

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/wydarzenia-plenerowe/13665,Bez-niego-nie-byloby-powrotu-Pomorza-do-Polski-152-lata-temu-przyszedl-na-swiat-.html>
2023-06-01, 17:12

Bez niego nie byłoby powrotu Pomorza do Polski. 152 lata temu przyszedł na świat Józef Piłsudski – 5 grudnia 2019

Jeden z Ojców Niepodległości, twórca polskiej państwowości, urodził się w Zułowie na Wileńszczyźnie.

Przedstawiciele IPN Gdańsk na czele z dyrektorem prof. Mirosławem Golonem złożyli kwiaty pod gdyńskim i gdańskim upamiętnieniami Józefa Piłsudskiego. Pod gdańskim pomnikiem Marszałka odbyła się uroczystość zorganizowana przez Okręg Gdański Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej.

– Na „ostatniej prostej” do odbudowy polskiego państwa losy Józefa Piłsudskiego splotły się z Pomorzem – podkreśla prof. M. Golon.

W lipcu 1917 r. doszło do tzw. „kryzysu przysięgowego”, gdy w odpowiedzi na wezwanie Józefa Piłsudskiego, żołnierze I i III Brygady Legionów Polskich odmówili złożenia przysięgi na „wierne braterstwo broni z Niemcami i Austro-Węgrami”. Niemcy uznali to za przejaw buntu. Legiony

zostały rozwiązane, blisko trzy tysiące legionistów internowano, a brygadiera Józefa Piłsudskiego oraz pułkownika Kazimierza Sosnkowskiego aresztowano.

Do Gdańska aresztanci zostali dowiezieni pociągiem 23 lipca 1917 r. Z dworca doprowadzono ich do więzienia i umieszczono w dzisiejszym oddziale V Pawilonu Centralnego Aresztu Śledczego.

Piłsudski i Sosnkowski trafili do Gdańska, gdyż miasto to znajdowało się wówczas w strefie przyfrontowej i dużo łatwiej można było wydawać surowsze wyroki, z karą śmierci włącznie.

Obu więźniom przyznano jednak pewne przywileje – otrzymali zgodę na posiłki z miejskiej restauracji oraz mieli możliwość korzystania z książek i prasy. Piłsudski przebywał w większej celi i mógł zachować mundur.

Dzięki staraniom ks. Alojzego Rapiora, działacza Polonii Gdańskiej, więźniowie uniknęli surowych wyroków i po tygodniowym pobycie areszcie, w dniu 29 lipca, odesłano ich do więzień w głąb Niemiec. Piłsudski trafił do Magdeburga, a Sosnkowski do Wesel. Do Polski wrócili 10 listopada 1918 r., w aureoli prześladowanych bohaterów i stali się symbolem niepodległej Polski.

- Jednak najmocniejszy związek z Pomorzem Józefa Piłsudskiego to rok 1920, gdy podległe Naczelnikowi Państwa wojska od 17 stycznia 1920 r. rozpoczęły zajmowanie pomorskiej ziemi, zwieńczone zaślubinami Polski z morzem w Pucku 10 lutego. Na tej uroczystości władze wojskowe i polityczne państwa reprezentowała cała grupa bliskich współpracowników Józefa Piłsudskiego, bo poza dowódcą frontu pomorskiego gen. Józefem Hallerem, udział w zaślubinach wzięł m.in. minister spraw wewnętrznych, późniejszy prezydent Stanisław Wojciechowski oraz

współtworzył z legionów, a później pruskich więzień,
wiceminister spraw wojskowych, gen. Kazimierz
Sosnkowski - uzupełnia prof. Golon.

[Zachęcamy do odwiedzenia wystawy „Ojcowie Niepodległości” przed siedzibą IPN Gdańsk.](#)

[Album „Twórca Niepodległej”.](#)

[Broszura z serii „Patroni naszych ulic”.](#)

